

I. STUDII ȘI COMUNICĂRI

MĂRTURII DESPRE IMPORTANȚA INSURECȚIEI ARMATE DIN AUGUST 1944

NICOLAE CIACHIR

Înfăptuirea victorioasă a insurecției populare din august 1944, organizată și condusă de P.C.R., a însemnat doborârea dictaturii fasciste, eliberarea României și alăturarea ei la coaliția antihitleristă.

Pentru Germania hitleristă acest fapt a avut urmări grave, de ordin politic, militar și economic. Hitleriștii au pierdut o bază importantă de aprovizionare cu materii prime vitale pentru ducerea războiului, în special petrol și alimente. Acțiunea formațiunilor patriotice de luptă și a armatei române a deschis drumul armatei sovietice spre frontierele cu Bulgaria, Iugoslavia și Ungaria, «...granițe care încă din primele zile ale insurecției fuseseră acoperite de trupele Armatei I române, pentru împiedicarea pătrunderii trupelor hitleriste»¹. Pozițiile Germaniei hitleriste în Balcani — atît cele politice, cît și cele militare — au fost astfel serios zdruncinate².

România — prin poziția sa strategică favorabilă în sud-estul Europei, prin resursele sale materiale, în special petrol și cereale, prin resursele sale umane — era menită să joace un rol important în planurile hitleriștilor de cucerire a dominației mondiale și în special în planurile lor de cotoptire a Peninsulei Balcanice și de atac împotriva Uniunii Sovietice.

După venirea lui Hitler la putere, Germania a început să-și întindă tentaculele în toată Europa, folosind diferite metode, fie mascate, fie directe. Astfel, referitor la pretențiile Ungariei hortiste asupra Transilvaniei, într-un raport secret din 1939 al Ministerului Apărării Naționale se arată că, «într-o acțiune contra României, revendicările maghiare vor masca, față de celelalte mari puteri europene, adevăratele tendințe ale Germaniei, armata ungară, înarmată și susținută de unități germane, formînd în realitate avangarda armatei Reich-ului»³. Încă cu mult înainte, agenți, turiști, oameni de afaceri, diverși specialiști germani, vin în România și «adună informații foarte detaliate

¹ 20 de ani de la eliberarea României, București, Edit. politică, 1964, p. 28.

² Vezi N. Ciachir, *Contribuția militară a României la eliberarea poporului cehoslovac (dec. 1944 — mai 1945)*, în Rsl, vol. VIII, 1963, p. 5. Vezi și *Contribuția României la războiul antihitlerist*, București, Edit. M.F.A., 1958, p. 73.

³ Arh. M.F.A. balot 105—112, dos. 255/1939: «Expansiunea germană către estul și sud-estul Europei», f. 38.